

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-6-048 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 24-14/283-117
Karar Tarihi : 21.03.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Elif Nurdan ŞARBAK ŞAHİN, Gülşen EREN PEKGÖZ,
Gizem ÖZSÖZ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - AGCO Corporation
Temsilcileri: Av. Efser Zeynep ERGÜN, Av. Sibel YILMAZ ATİK
Levent Mah., Mektep Sok., No:14, Beşiktaş/İSTANBUL
- Trimble Inc
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK,
Av. Osman Onur ÖZGÜMÜŞ, Av. Efe OKER, Av. Su AKGÜL,
Av. G. Irmak KİÇKİ
Çitlenbik Sokak, No:12 Yıldız Mahallesi, Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** AGCO Corporation'ın ve Trimble Inc.nin belirli varlıklarından oluşacak bir ortak girişim olan Trimble Solutions, LLC'nin ortak kontrolünün AGCO Corporation ve Trimble Inc. tarafından devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 22.12.2023 tarih ve 46498 sayı ile giren ve eksiklikleri 01.03.2024 tarihli, 49292 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 18.03.2024 tarih ve 2023-6-048/Öİ sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Yapılan başvuruda, AGCO Corporation (AGCO) ve Trimble Inc. (TRIMBLE) tarafından, AGCO ve TRIMBLE'ın belirli varlıklarından oluşacak bir sınırlı sorumluluk şirketi olan Trimble Solutions, LLC (TRIMBLE SOLUTIONS) üzerindeki ortak kontrolün devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmiştir.
- (5) TRIMBLE tarafından, 25 Eylül 2023 tarihinde imzalanan Sınırlı Sorumluluk Şirket Sözleşmesi ile TRIMBLE'ın sermaye paylarının %100'üne sahip olduğu TRIMBLE SOLUTIONS kurulmuştur. Dolayısıyla mevcut durumda TRIMBLE, TRIMBLE SOLUTIONS'ın tek hissedarıdır. TRIMBLE SOLUTIONS ile TRIMBLE ve AGCO arasında 28 Eylül 2023 tarihinde imzalanan Satış ve İştirak Sözleşmesi uyarınca ise işlem sonrasında; TRIMBLE'ın, TRIMBLE SOLUTIONS üzerindeki ortaklık haklarının

%(.....)'ini AGCO'ya devredeceği, böylece TRIMBLE SOLUTIONS üzerinde AGCO ile ortak kontrole sahip olacağı bildirilmiştir.

- (6) Bildirim konusu işlem çerçevesinde TRIMBLE, hassas tarım ürün ve hizmetleri (belirli teknolojiler hariç olmak üzere) ile Bilberry SAS (BILBERRY) ve Müller Elektronik GmbH (MULLER) işkolları da dâhil olmak üzere tarım işkolu ile ilgili olan tüm ürünlerini devredecektir¹.
- (7) İşlemin gerçekleşmesi durumunda AGCO ise tarım makineleri, alet kontrolleri ve elektronik sistem bileşenleri için teknoloji platformlarının geliştirilmesi konusunda faaliyet gösteren JCA Technologies (JCA) işkolunu devredecektir. Bunun yanı sıra AGCO ve TRIMBLE'in, TRIMBLE SOLUTIONS'ın yönetim şekline ilişkin LLC İşletme Anlaşması (İşletme Anlaşması) başta olmak üzere birtakım yan sözleşmeler üzerinde de anlaşmaları bildirilmiştir.
- (8) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir."* hükmüne yer verilmiştir. Anılan hüküm uyarınca bildirim konu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi sayılabilmesi için ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsel) olarak ortaya çıkması şeklinde iki unsurun birlikte sağlanması gerekmektedir.
- (9) İşlem taraflarınca akdedilen İşletme Anlaşması'nda TRIMBLE SOLUTIONS'ın Yönetim Kurulunun (.....) AGCO, (.....) TRIMBLE tarafından atanacak (.....) yöneticiden meydana geleceği düzenlenmiştir. Yönetim Kurulunun belirli kararlarının nitelikli bir nisap gerektiren "Kurulun Nitelikli Çoğunluk Onayı"na tabi olduğu belirtilmiştir. İşletme Anlaşması'nın "Kurulun Nitelikli Çoğunluk Onayını Gerektiren İşlemler" başlıklı 5.13 numaralı maddesi "Kurulun Nitelikli Çoğunluk Onayı" tanımını, "(.....)" şeklinde ifade ederek bu onay olmadan Yönetim Kurulunun nitelikli çoğunluk onayını gerektiren işlemlerin, TRIMBLE SOLUTIONS tarafından yapılamayacağı düzenlenmiştir. İşletme Anlaşması'nın "İş Planları ve Yıllık Bütçe" başlıklı 2.2 numaralı maddesinde ise yıllık bütçenin Yönetim Kurulunun nitelikli çoğunluk onayına tabi olduğu ifade edilmiştir. Yine İşletme Anlaşması uyarınca yıllık bütçenin, yıllık bütçedeki önemli bir değişikliğin veya önemli bir sapmanın onaylanması nitelikli çoğunluk onayını gerektiren işlemler arasında sayılmaktadır. Bu kapsamda sözleşmede yer alan işbu hükümlerle; azınlık hissedarı TRIMBLE'a, bütçe ile ilgili söz konusu hususların onaylanması konusunda veto hakkı tanındığı anlaşılmaktadır². Dolayısıyla bildirilen işlem kapsamında; azınlık hissedarına tanınan veto haklarının varlığı da göz önünde bulundurularak, işlem taraflarının stratejik iş faaliyetlerine ilişkin belirleyici etkiye sahip olduğu, böylece TRIMBLE SOLUTIONS üzerinde ortak kontrolün sağlandığı anlaşılmaktadır.
- (10) İşlem kapsamında AGCO'nun, JCA işkolunu; TRIMBLE'in ise belirli teknolojiler hariç olmak üzere hassas tarım ürünleri ve hizmetleri ile BILBERRY ve MULLER işkolları da dâhil olmak üzere, başlıca tarım faaliyetleriyle ilgili tüm ürünlerini ve devredeceği işkollarıyla ilgili müşteri ve tedarik sözleşmelerinin yanı sıra fiziksel ve taşınmaz

¹ Cevabi yazıda; seçici püskürtme alanında uzmanlaşmış Fransız bir teknoloji şirketi olan BILBERRY'nin ekinlere püskürtülen ot öldürücü miktarını azaltmaya ilişkin çözümler geliştirmek için kurulduğu ve bu kapsamda çiftçilerin üretim kalitesini ve karlılığını korumayı amaçladığı, Türkiye'de (.....) ifade edilmektedir. 2017'de TRIMBLE tarafından devralınan MULLER işkolunun ise hassas tarım çözümlerinin geliştirilmesi, üretimi ve dağıtımını alanında faaliyet gösterdiği ve Türkiye'de (.....) değerinde satışının olduğu ifade edilmektedir.

² İşletme Anlaşması'nın 5.16 numaralı maddesinde (.....) belirtilmektedir.

gayrimenkullerini de TRIMBLE SOLUTIONS'a devredeceği bildirilmektedir. Aynı zamanda tarım dışı kullanımlar kapsamında da kullanıldığı belirtilen GNSS³, GPS⁴, RTK⁵ teknolojisi gibi devredilmeyen TRIMBLE ürünleri için, ortak girişime TRIMBLE tarafından lisans verileceği ifade edilmektedir. Bunlarla birlikte TRIMBLE SOLUTIONS'ın ana şirketlere yapacağı alım ve satımlara önemli ölçüde bağımlı olmayacağı ve işlem sonrasında TRIMBLE SOLUTIONS'ın satışlarının %(.....)'sinden fazlasının üçüncü taraflara yapılacağına öngörüldüğü belirtilmektedir. Ayrıca ortak girişimin yönetim yapısını düzenleyen İşletme Anlaşması'nda ortak girişim için sınırlı bir süre belirlenmemiş olup, ortak girişimin pazarda kalıcı olarak faaliyet göstereceği ifade edilmektedir.

- (11) Bununla birlikte, TRIMBLE'in elinde bulundurduğu birtakım teknolojilerin TRIMBLE SOLUTIONS'a lisanslanmasını veya tedarik edilmesini öngören bir dizi yan anlaşma hususunda müzakere edileceği, bu kapsamda müzakere edilen Tedarik Anlaşması⁶ ile TRIMBLE SOLUTIONS'ın, (.....) yıllık yenileme dönemleri için otomatik uzatmaya tabi olmak üzere (.....) yıllık bir süre için profesyonel tarım ekipmanlarında kullanılmak üzere anlaşma sağlanan fiyatlar üzerinden GNSS, güdüm ve otonomi ürünlerini (güdüm ürünleri) tedarik edeceği⁷ ve Tedarik Anlaşması'nın sona ermesi üzerine TRIMBLE SOLUTIONS'ın lisanslı teknolojiyi kullanarak kendi adına üçüncü bir tarafın söz konusu teknolojiyi içeren ikame ürünler üretmesini sağlayabileceği belirtilmektedir. Ayrıca Tedarik Sözleşmesi kapsamında TRIMBLE ve AGCO'nun bu tür güdüm ürünleri bakımından TRIMBLE SOLUTIONS'ın münhasır tedarikçisi⁸ olacağı ifade edilmektedir. Sözleşme hükümleri kapsamında, TRIMBLE SOLUTIONS'ın ana şirketlerinden yapacağı alımlar tam işlevselliğin sağlanması koşulu bakımından ayrıca değerlendirilmiştir.
- (12) Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 89. paragrafında, ortak girişimin ana şirketlerinden yaptığı alımların değerlendirilmesinde, ortak girişimin ilgili ürünlere sağladığı katma değer önemli

³ Küresel Uydu Esaslı Konum Belirleme Sistemleri (*Global Navigation Satellite Systems*), sabit veya hareketli nesnelerin konumlarını ve zaman bilgisini belirlemeyi sağlayan sistemlerdir. Çeşitli sektörlerde ve uygulamalarda da kullanılan GNSS teknolojisi tarımsal uygulamalarda diğer hassas tarım teknolojileri için temel veri sağlama özelliğine sahiptir. GNSS alıcıları ile makinenin tam konumu santimetre ölçeğinde belirlenebilmekte olup bu hassasiyet ile alan kontrolü, değişken hız kontrolü ve güdüm sistemleri gibi görevlerin yerine getirilmesi sağlanmaktadır.

⁴ Küresel Konumlandırma Sistemi (*Global Positioning Systems*), dünyadaki ve dünya yakınındaki GPS alıcılarına, en az dört GPS uydusunu görebilmeleri şartıyla coğrafi konum ve saat bilgisi sağlayan küresel uydu navigasyon sistemlerinden biridir. Uydular bir tür radyo sinyali yaymakta ve yeryüzündeki GPS alıcıları bu sinyalleri alıp yorumlayarak konum belirlenmesini gerçekleştirmektedir.

⁵ Gerçek Zamanlı Kinematik (*Real Time Kinematic*), uydu navigasyonunda, uydu tabanlı konumlandırma sistemleri ile elde edilen konum verilerinin hassasiyetini artırmak için kullanılan bir tekniktir.

⁶ TRIMBLE SOLUTIONS ile TRIMBLE ve AGCO arasında 28 Eylül 2023 tarihinde imzalanan Satış ve İşbirlik Sözleşmesi'nin C ekidir.

⁷ Cevabi yazıda ilgili güdüm ürünlerinin ortak girişimin kendi alımını yapabilmesi adına TRIMBLE SOLUTIONS'a doğrudan devredilmesi yerine TRIMBLE tarafından tedarik edilmesinin sebebi söz konusu güdüm ürünlerinde kullanılan TRIMBLE teknolojisinin tarımsal bağlam dışında da uygulanması (jeozamsal, inşaat vb.) ve TRIMBLE'in bu teknolojiyi tarımsal uygulamalar dışında tedarik etmeye devam etmek istemesi olarak ifade edilmiştir.

⁸ Tedarik Anlaşması'nın 2.2 maddesi uyarınca tek tedarikçi olmaya karşılık gelen münhasırlık ile TRIMBLE SOLUTIONS'ın güdüm ürünlerine ilişkin tüm gereksinimlerini münhasır olarak TRIMBLE'dan satın alacağı ve AGCO'nun güdüm ürünlerine ilişkin tüm gereksinimlerini TRIMBLE SOLUTIONS' dan satın alacağı ifade edilmektedir. Ancak TRIMBLE SOLUTIONS ve AGCO ile işbirlikleri TRIMBLE ürünlerine geçmek istemeyen müşterilerinin ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına üçüncü taraflardan yapacağı satın alımlara devam edebilecektir.

olduğu, eğer ortak girişimce alınan mal ya da hizmete düşük bir değer katılıyorsa ortak girişimin tam işlevselliğinin şüpheli olduğu ve ortak girişimin daha çok bir ortak satış temsilciliğine benzetilebileceği ifade edilmektedir. Devamında ise bir teşebbüsün bir alım satım piyasasında tam işlevsel bir ortak girişim teşkil etmesi için, gerekli donanımın sahip olmasının ve tedariklerinin büyük bir kısmını sadece ana şirketlerinden değil, başka rakip kaynaklardan da temin etmesinin muhtemel olmasının gerekli olduğu belirtilmektedir.

- (13) Hassas tarımda AGCO ve TRIMBLE'ın yeteneklerini birleştirerek yenilikçi çözümler sunmak için kurulduğu ifade edilen TRIMBLE SOLUTIONS'ın, kendi ürün ve hizmetlerini geliştireceği, pazarlayacağı ve üçüncü taraflara da tedarik edeceği bildirilmiştir. Dosya kapsamında edinilen bilgilerde TRIMBLE tarafından TRIMBLE SOLUTIONS'a sağlanan ürünlerin ağırlıklı olarak TRIMBLE SOLUTIONS tarafından satılacak olan tamamlanmış güdüm sistemlerine dâhil edilecek olması ile tamamlanmış güdüm sistemlerinin değerinin, TRIMBLE tarafından sağlanacak ürünlerin değerinin (.....) katından fazla olacağı belirtilmektedir. Bu doğrultuda, TRIMBLE tarafından TRIMBLE SOLUTIONS'a sağlanan girdilerin yüksek değerli nihai ürünlere çevrileceği ve TRIMBLE SOLUTIONS'ın TRIMBLE tarafından sağlanan ürünlere azımsanamayacak derecede bir katma değer ekleyeceği kanaati oluşmuştur.
- (14) Öte yandan TRIMBLE SOLUTIONS'ın AGCO ve/veya TRIMBLE'a ilişkin belirli işlevlerin yerine getirilmesinin ötesine geçen ticari faaliyetler yürüteceği, TRIMBLE SOLUTIONS'ın TRIMBLE'dan yalnızca GNSS alıcıları tedarik edeceği, TRIMBLE SOLUTIONS'ın ürünleri TRIMBLE haricinde diğer üçüncü taraflardan da tedarik edeceği, Tedarik Anlaşması kapsamında yer alan güdüm ürünlerinin 2022 finansal yılı verileri uyarınca TRIMBLE SOLUTIONS satışlarının %(.....)'inden daha azını oluşturacağını öngörülmesi ve hatta TRIMBLE SOLUTIONS'ın GNSS alıcılarının %(.....)'ünü TRIMBLE'dan tedarik ettiği varsayılrsa dahi, bu ürünlerin değerinin TRIMBLE SOLUTIONS tarafından üretilen ilgili örtüşen ürünlerin satış değerinin tahmini olarak %(.....)'inden daha azını temsil edeceği bilgisi edinilmiştir. Bu çerçevede TRIMBLE SOLUTIONS'ın, TRIMBLE'dan tedarik edeceği ürün miktarının düşük seviyede kaldığı ve sadece ana şirketten değil, başka kaynaklardan da ürün tedariki önünde bir engel bulunmadığı anlaşılmaktadır.
- (15) Dosya kapsamında işlem taraflarınca bildirilen bilgiler ve sözleşmeler değerlendirildiğinde, TRIMBLE SOLUTIONS'ın piyasada bağımsız olarak faaliyet göstermek için gerekli yönetim kadrosuna, personele ve yeterli kaynağa sahip olacağı, AGCO ve TRIMBLE'ın belirli işlevi ötesinde faaliyet göstereceği, satış ve satın alma ilişkilerinde ana şirketlere bağımlı olmayacağı ve pazarda kalıcı olarak faaliyet göstereceği kanaatine ulaşılmış olup 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişim niteliğini haiz olduğu ve bu kapsamda dosya konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında bir devralma işlemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (16) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin ikinci fıkrası *"Türkiye coğrafi pazarında faaliyet gösteren veya Ar-Ge faaliyeti olan ya da Türkiye'deki kullanıcılara hizmet sunan teknoloji teşebbüslerinin devralınmasına ilişkin işlemlerde; birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan iki yüz elli milyon TL eşikleri aranmaz"* düzenlemesini haizdir. Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde ise teknoloji teşebbüsleri, *"Dijital platformlar, yazılım ve oyun yazılımı, finansal teknolojiler, biyoteknoloji, farmakoloji,*

tarım kimyasalları ve sağlık teknolojileri alanlarında faaliyet gösteren teşebbüsleri veya bunlara ilişkin varlıkları” ifade edecek şekilde tanımlanmıştır.

- (17) Devre konu TRIMBLE SOLUTIONS'ın yeni kurulmuş bir ortak girişim olduğu, TRIMBLE SOLUTIONS'a, TRIMBLE'in bazı hassas tarım işkolunun ve AGCO'nun tarım makineleri, alet kontrolleri ve elektronik sistem bileşenleri için teknoloji platformları geliştiren işkolunun devredileceği bildirilmiştir. Bunun yanı sıra TRIMBLE SOLUTIONS'ın; tarım ekipmanı ile kullanım için yazılım (çiftçilik verilerinin yönetilebilmesi için tüm saha operasyonlarının planlanmasını, işleme alınmasını, takibini ve kaydını yapmaya yardımcı olan yazılım da dâhil olmak üzere) ve akıllı püskürtme sistemleri üretim pazarında faaliyet göstereceği ifade edilmiştir. Söz konusu faaliyet alanlarına bakıldığında TRIMBLE SOLUTIONS'ın, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde tanımlanan çerçevede teknoloji teşebbüsü niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan işlem öncesinde her ne kadar TRIMBLE SOLUTIONS'ın Türkiye'de herhangi bir faaliyeti bulunmasa da, ortak girişim tarafından sürdürülmesi planlanan ve devredilecek işkollarına yönelik faaliyetlerin hâlihazırda TRIMBLE tarafından Türkiye'de gerçekleştirildiği dikkate alındığında Türkiye coğrafi pazarında faaliyet gösterme/Türkiye'deki kullanıcılara hizmet sunma koşulunun dosya kapsamında sağlandığı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla işlem kapsamında TRIMBLE SOLUTIONS'ın, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde tanımlanan çerçevede teknoloji teşebbüsü niteliğinde olduğu ve 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen 250 milyon TL Türkiye cirosu eşiklerinin aşılması şartının aranmadığı, bu kapsamda bildirim konu işlemin izne tabi olduğu kanaatine ulaşılmıştır.
- (18) Bildirim konusu işlem hassas tarım ve tarım makineleri sektörlerini ilgilendirmektedir. Hassas tarım, tarımsal üretimi optimize etmek için gelişmiş teknolojilerin kullanıldığı ve verimi artırmayı hedefleyen bir tarım tekniğidir⁹. Hassas tarım, tarımsal üretimde insan gücünden hayvan gücüne ve daha sonra traktör gücüne geçiş sürecinin devamı olarak değerlendirilmektedir¹⁰. Hassas tarım teknolojileri ile girdi yönetimi sonucunda yüksek verim elde edilmesi, tarımsal işlemlerin doğru vakitlerde yapılması, düşük maliyetlerle daha yüksek çıktılardan elde edilmesi, kimyasal girdilerin daha düşük seviyede kullanılması sonucunda çevre kirliliğinin azaltılması, ürün kalitesinin ve dolayısıyla kârlılığın artırılması, girdi, zaman ve yakıt tasarrufu sağlanması gibi çeşitli faydaların elde edildiği; bunun yanı sıra konum belirleme, toprak örnekleme, verim görüntüleme, uzaktan algılama, karar verme, değişken düzeyli uygulama, kısmi kontrol, otomatik dümenleme teknolojilerinde fayda sağlandığı değerlendirilmektedir¹¹. Başvuruda ise hassas tarım; bağlı sistemler, robotik, otonomi ve veri analitiğini birleştiren birçok teknolojiyi içeren; daha isabetli, uygun maliyetli ve kullanıcı dostu yüksek teknoloji araçların piyasaya sürülmesi nedeniyle tarım yöntemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunan; gelişiminde yerleşik bilgisayarları, veri toplama sensörleri ve GPS sistemleri entegrasyonu etkin olan; kullanım kolaylığını artırırken tarım performansını optimize etmek için tarım görevlerini yerine getirebilen donanım ve ekipmanlar olarak ifade edilmektedir.
- (19) Tarım makineleri ise, tarım kullanımına yönelik farklı amaçlara hizmet eden birçok makineden oluşmaktadır. Bu makineler arasında; traktör, biçerdöver, yem hasat

⁹ Türkiye Bankalar Birliği Tarım Sektörü Raporu, s.186, Haziran 2023 (Erişim Tarihi: 02.01.2024).

¹⁰ ÖZGÜVEN, M. Metin, Hassas Uygulamalı Tarım Teknolojilerinin Üretim Ekonomisi ve Ülkemizdeki Bazı Tarımsal Ürünlerin Üretiminde Kullanılabilir Olanakları, Ankara, 2009 (Erişim Tarihi: 02.01.2024).

¹¹ Keskin, M., Şekerli, Y. E., Say, S. M., & Arslan, A. (2018). Hassas Tarım Teknolojileri İle Sağlanabilecek Faydalar. *Tarım Türk Dergisi*, 30, 14-17 (Erişim Tarihi: 02.01.2024).

makinesi, balya makinesi, orak makinesi, çapa makinesi, harman makinesi, pulluk, silaj makinesi vb. bulunmaktadır. Bu kapsamda traktörler ve biçerdöverler gibi bazı makine türleri çeşitli tarımsal kullanımlar için kullanılırken, yem hasat makineleri gibi makine türleri ise ot ve mahsulü küçük parçalara ayırarak silaj yapmak gibi daha özel alanlarda kullanılmaktadır.

- (20) İşlem taraflarından TRIMBLE, birçok hassas tarım pazarında faaliyet göstermektedir. TRIMBLE'in ürünleri satış sonrası dağıtım ve doğrudan OEM ilişkileri yoluyla Türkiye'de sunulmaktadır ve Türkiye'de bulunan tek iştiraki TRIMBLE TÜRKİYE'dir¹². Aynı zamanda TRIMBLE, Türkiye'de hassas tarım çözümlerini sadece yerel bayiler aracılığıyla satmaktadır. TRIMBLE ürünlerinin yeniden satıcısı olarak faaliyette bulunan (.....) yerel bayi¹³ faaliyet göstermekte ve bu bayiler aynı zamanda TRIMBLE'in en büyük müşterileri konumundadır.
- (21) Diğer işlem tarafı olan AGCO ise tarım makineleri üretimi ve dağıtımını pazarında faaliyet göstermekte, Türkiye'deki faaliyetlerini ise iştirakleri konumunda bulunan ve temel olarak tarım makineleri ve ekipmanlarının dağıtımını alanında faaliyet gösteren AGCO Tarım Makineleri Ticaret Limited Şirketi (AGCO TARIM) ve Sparex Tarım Parça Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (SPAREX) aracılığıyla yürütmektedir. Bu kapsamda AGCO'nun Türkiye'de traktör ve biçerdöver dağıtımını yaptığı, TRIMBLE'in ise bu pazarlarda faaliyet göstermediği anlaşılmaktadır. Öte yandan işlem tarafları AGCO'nun bazı hassas tarım ürünleri üretmekte olduğunu ancak bu ürünleri sadece kendi tarım makinelerinde kullandığını bildirmiştir¹⁴. Ayrıca AGCO'nun bu hassas tarım ürünlerini Türkiye'deki üçüncü taraf tarım makineleri üreticilerine (OEM) veya nihai tüketicilere satmadığı ifade edilmektedir.
- (22) İşlem kapsamında AGCO; tarım makineleri, alet kontrolleri ve elektronik sistem bileşenleri için teknoloji platformlarının geliştirilmesi konusunda faaliyet gösteren işkolunu TRIMBLE SOLUTIONS'a devredecektir¹⁵. TRIMBLE'in ise; güdüm sistemleri, GNSS teknolojisi, modemler, elektronik kontrol üniteleri, uygulama (alan kontrolü) ve görüntü terminalleri ürünlerine ilişkin faaliyetlerini TRIMBLE SOLUTIONS'a devredeceği bildirilmektedir. Dolayısıyla ortak girişim şirketi olan TRIMBLE SOLUTIONS, hassas tarım ve tarım makineleri olmak üzere tedarik zincirinin iki seviyesini ilgilendirmektedir.
- (23) TRIMBLE'in, TRIMBLE SOLUTIONS'a devredeceği ürünlerden biri olan görüntü terminalleri kullanıcının ilgili makineyi ve aleti (örneğin traktörleri) çalıştırmasını ve izlemesini sağlamak için ilgili tarım makinesinin kabinine monte edilmektedir. Bu monitörlerin, marka veya modelden bağımsız olarak neredeyse tüm ekipmanlarla

---

¹² Başvuruda, Temmuz 2023'de kurulan TRIMBLE TÜRKİYE'nin, bağımsız üçüncü taraflar tarafından gerçekleştirilen satış ve pazarlama faaliyetleri için maliyet artı şirketi olarak faaliyet göstermek ve Türkiye'deki çalışanları resmi olarak istihdam etmek amacıyla kurulduğu fakat henüz ticari bir faaliyette bulunmadığı ancak gelecekte faaliyette bulunmasının mümkün olduğu ifade edilmektedir.

¹³ (.....)

¹⁴ Başvuruda AGCO'nun hassas tarım işkollarından biri olan görüntü terminallerine sahip olduğu ve üçüncü taraflara sınırlı sayıda satış yaptığı ifade edilmektedir.

¹⁵ Cevabi yazıda, TRIMBLE SOLUTIONS'a devredilecek olan JCA işkoluna ek olarak AGCO'nun temel olarak kendi makineleri için kullandığı sınırlı sayıda hassas tarım faaliyetleri bulunduğu, bu faaliyetlerin ekim ve hasat verilerinin elde edilmesini sağlayan gözlem ve ölçüm, sıvıların bitkilere akışını regüle eden sıvı kontrolü ve temini, bastırma kuvveti doğruluğu, tohum ekiminin kesinliğini geliştiren metreler, tohum nakliyesi gibi alanlarda olduğu ancak (.....) hariç olmak üzere AGCO tarafından hassas tarım markasının bir parçası olarak Türkiye'de satılan ürünlerden hiçbirinin TRIMBLE tarafından Türkiye'de satılan ve TRIMBLE SOLUTIONS'a devredilecek olan ürünlerle ikame edilebilir nitelikte olmadığı ifade edilmektedir. Ayrıca başvuruda da JCA'nın Türkiye'de satış yapmadığı belirtilmektedir.

kullanılabildiği, fabrikada kurulumu yapılmış olarak makinenin içinde yer alabilecekleri gibi kullanıcılar tarafından bir eklenti olarak eklenebilecekleri belirtilmektedir. Monitörler, engebeli arazilerde ve fiziksel darbelerde dayanıklı olacak şekilde fiziki olarak güçlendirildiklerinden özel tarımsal amaçlara göre uyarlanmakta olup, farklı boyutlara sahip bu monitörlerin her biri kullanıcıya uygun çalışma alanı sağlamak adına traktör kabineye uygun boyutta üretilmektedirler. Başvuruda, TRIMBLE'in görüntü terminallerinin genellikle bir sistemin (örneğin güdüm sistemi) parçası olarak ve tarımsal uygulamalar için sınırlı sayıda tek başına ve bağımsız olarak satıldığı bildirilmektedir¹⁶. İşlem taraflarınca sunulan bilgilerde; AGCO'nun hassas tarım işkolunda görüntü terminalleri ürününe sahip olduğu, AGCO tarafından bu ürünlerin daha geniş bir sistemin parçası olarak satıldığı ve bu kapsamda üçüncü taraflara çok sınırlı sayıda satış yapıldığı ifade edilmektedir. Dolayısıyla, hassas tarım üst pazarında görüntü terminalleri faaliyetleri bakımından ortak girişim ile AGCO arasında yatay bir örtüşme bulunmamaktadır.

- (24) Görüntü terminalleri ürünlerinin alt pazarda kullanımına bakıldığında ise, AGCO tarafından Türkiye'de satılan traktörlerde ve belirli güç ünitelerinde kullanılabildikleri ifade edilmektedir¹⁷. Dolayısıyla, TRIMBLE tarafından ortak girişime devredilecek olan görüntü terminalleri ürünleri bakımından hassas tarım üst pazarı ile tarım makineleri alt pazarında, ortak girişim ile AGCO arasında dikey bir örtüşmeden söz edilebileceği değerlendirilmektedir.
- (25) TRIMBLE tarafından ortak girişime devredilecek bir diğer ürün olan tarımsal güdüm sistemleri, çiftçiye tam yönlendirme işlevselliği sağlamak için birlikte çalışması gereken birçok bileşenden oluşmakta ve bu bileşenler bazen ayrı olarak satılsa da genellikle bir sistem olarak satılmakta¹⁸ ve genellikle makinelere kurulumu fabrikada yapılmaktadır. İşlem taraflarınca sunulan bilgiler ışığında; TRIMBLE tarafından Türkiye'de sunulan güdüm sistemlerinin, AGCO tarafından Türkiye'de satılan traktör ve biçerdöver gibi güç ünitelerinde kullanılabildiği ve AGCO'nun güdüm sistemleri üretmediği ve bunları kendi makineleri için kurulumunu da kendisi gerçekleştirmek üzere dışarıdan tedarik ettiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla işlem sonrasında ortak girişimin üst pazardaki güdüm sistemi faaliyetlerinin AGCO'nun alt pazardaki traktör ve biçerdöveri kapsayan tarım makinelerinde kullanılabileceği anlaşılmakta, dolayısıyla hassas tarım üst pazarı ve tarım makineleri alt pazarında ortak girişim ile AGCO arasında dikey anlamda bir örtüşme bulunmaktadır¹⁹.
- (26) Bu çerçevede, Türkiye'de işlem tarafı ile ortak girişim arasında; görüntü terminalleri pazarında yatay bir örtüşmenin; hassas tarım üst pazarındaki görüntü terminalleri ile

---

¹⁶ Görüntü terminallerinin Almanya, Meksika, Tayland ve Tayvan'da üretildiği ve sistemlerine dâhil edilmek üzere doğrudan OEM'lere ve kendi makinelerine takmaları için (bağımsız olarak) çiftçilere satıldığı bildirilmiştir.

¹⁷ Görüntü terminallerinin çekilir püskürtücüler, serpiciler, ekiciler ve ekim makineleri gibi diğer makinelere de monte edilebildiği ancak bu ürünleri AGCO'nun Türkiye'de satışa sunmadığı bildirilmiştir.

¹⁸ TRIMBLE'in güdüm sistemleri bileşenlerinin Almanya, Meksika, Tayland ve Tayvan'da üretildiği, fabrika kurulumu için doğrudan OEM'lere güçlendirme ürünü olarak satıldığı belirtilmektedir.

¹⁹ GNSS alıcılarının, satış sonrası piyasada güdüm sisteminin bir parçası olarak satılması sebebiyle TRIMBLE'in Türkiye'deki OEM'lere kendi ekipmanlarına yönelik fabrika kurulumu için GNSS alıcılarının satılmadığı ifade edilmektedir. Aynı zamanda TRIMBLE'in, Türkiye'de modem satışı gerçekleştirmediği bildirilmektedir. Dolayısıyla ilgili ürünler açısından Türkiye'de etkilenen bir pazarın olmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca TRIMBLE, Türkiye'de (.....) elektronik kontrol üniteleri (2022'de yalnızca (.....) adet satıldığı, 2021'de (.....) bildirilmiştir) ve alan kontrolü (2022'de yalnızca (.....) adet satıldığı, 2021'de (.....) bildirilmiştir) satması nedeniyle ilgili ürünler açısından da Türkiye'de etkilenen pazarın olmadığı kanaati oluşmuştur.

güdümlü sistemleri pazarları ile tarım makineleri alt pazarı²⁰ arasında ise dikey örtüşmenin bulunduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda TRIMBLE'in güdümlü sistemleri pazarı ve görüntü terminalleri pazarı ile AGCO'nun tarım makineleri pazarındaki tahmini pazar payları aşağıda yer almaktadır²¹.

Tablo- 1: TRIMBLE'in Türkiye'de Güdümlü Sistemleri ile Görüntü Terminalleri Pazarındaki Pazar Payları

Örtüşen Pazarlar	Pazarın Toplam Büyüklüğü (Ürün Adedi Bazında)			Satış Miktarı (Ürün Adedi Bazında)			Pazar Payı (%) (Yaklaşık)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Güdümlü Sistemleri	46.982	57.824	59.563	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Görüntü Terminalleri	46.982	57.824	59.563	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

Tablo 2: AGCO'nun Türkiye'de Tarım Makineleri Pazarındaki Pazar Payları

Örtüşen Pazarlar	Pazarın Toplam Büyüklüğü (Ürün Adedi Bazında)			Satış Miktarı (Ürün Adedi Bazında)			Pazar Payı (%) (Yaklaşık)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Traktörler	48.973	65.264	67.820	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Biçerdöverler	324	1.132	763	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bütün Makineler ²²	49.476	66.610	68.796	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (27) Yukarıda yer verilen pazarlar bakımından işlem taraflarının Türkiye'de %5'ten fazla paya sahip olan rakiplerinin pazar payları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 3: Türkiye'deki Rakip Teşebbüslerin Pazar Payları

Örtüşen Pazarlar	Teşebbüsler	Pazar Payı (%) (Yaklaşık)		
		2020	2021	2022
Güdümlü Sistemleri	FJ Dynamics Technology Co Ltd. (FJ Dynamics)	(.....)	(.....)	(.....)
Görüntü Terminalleri	FJ Dynamics	(.....)	(.....)	(.....)
Traktörler	CNH Industrial N.V. (CNH Industrial)	(.....)	(.....)	(.....)
	SAME Deutz-Fahr (SDF Group)	(.....)	(.....)	(.....)
Biçerdöverler	CNH Industrial	(.....)	(.....)	(.....)
Bütün Makineler	CNH Industrial	(.....)	(.....)	(.....)
	SDF Group	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (28) Türkiye'de yatay örtüşmenin bulunduğu görüntü terminalleri pazarında 2020-2022 yıllarına ilişkin işlem taraflarınca bildirilen pazar payları ve satış adetlerine bakıldığında; TRIMBLE'in bu yıllar arasında sırasıyla (.....), (.....), (.....) adet ürün

²⁰ AGCO'nun bu pazarda sadece traktör ve biçerdöver tedariki yaptığı bildirilmiştir.

²¹ Pazar büyüklüğü tahminlerinin "değer bazında" mevcut olmadığı bildirilmiştir.

²² Tarım makineleri alt pazarı için sağlanan pazar payı verilerinin Avrupa Tarım Makineleri Endüstrisi Birliği'nden (CEMA) elde edilen verilere dayalı olduğu, AGCO'nun Türkiye verileri doğrultusunda sahip olduğu hassas tarım ürünleriyle uyumlu tüm makineleri (traktörler, biçerdöverler, yem hasat makineleri ve balya makineleri dâhil) içerdiği, dolayısıyla verilerin hassas tarım bileşenleriyle uyumlu olan ancak AGCO'nun Türkiye bakımından veriye sahip olmadığı spreyleyicileri, tohum ekicileri (*seeder*), *spreader* ürünlerini ve ekim makinelerini (*planter*) kapsamadığı bildirilmiştir.

satışında bulunduğu ve yaklaşık %(.....), %(.....), %(.....) pazar paylarına sahip olduğu görülmekle birlikte; başvuruda AGCO'nun sırasıyla (.....), (.....), (.....) adet ve 2023 yılında (Ekim ayına kadar) ise yalnızca (.....) adet ürün satışında bulunduğu bildirilmektedir. Dolayısıyla işlem taraflarının görüntü terminalleri pazarındaki satış adetlerinin, pazarın geneline kıyasla çok küçük bir pazar payına tekabül ettiği görülmektedir.

- (29) TRIMBLE'in üst pazarda faaliyet gösterdiği ve işlem sonrasında ortak girişime devredeceği güdüm sistemleri ve görüntü terminalleri pazarlarında %(.....) gibi düşük pazar payına sahip olduğu, AGCO'nun ise tarım makineleri alt pazarında %(.....)'un altında pazar payına sahip olduğu görülmektedir.
- (30) 2020-2022 yılları arasında, rakip konumundaki FJ Dynmacis'in güdüm sistemleri bakımından %(.....) ile %(.....) arasında bir pazar payına sahip olduğu görülürken, görüntü terminalleri bakımından ise %(.....) olmak üzere yüksek bir pazar payına sahip olduğu görülmektedir. Alt pazarda ise CNH Industrial'ın traktörlerde %(.....), biçerdöverlerde %(.....), bütün makinelerde ise %(.....) pazar payına sahip olduğu görülmektedir. Bu kapsamda söz konusu pazar paylarına bakıldığında pazarda güçlü rakiplerin yer aldığı değerlendirilmektedir. Söz konusu rakiplerin yanı sıra, dosya kapsamında edinilen bilgiler çerçevesinde AGCO'nun alt pazardaki rakiplerinin ürün tedarik edebilecekleri çok sayıda hassas tarım tedarikçisine sahip olduğu ve AGCO'nun rakip tarım makineleri tedarikçilerinin genellikle şirket içi hassas tarım yetilerine sahip büyük OEM'ler olduğu bilgisi dikkate alındığında herhangi bir pazar kapama (girdi ya da müşteri) endişesinin olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.
- (31) İşlem taraflarının faaliyet gösterdiği pazarlarda mevcut pazar paylarının oldukça düşük seviyelerde kaldığı; işlem sonrasında TRIMBLE tarafından ortak girişime devredilecek olan faaliyet alanları bakımından ise ortak girişim ile AGCO arasında potansiyel yatay ve dikey örtüşme halinde de devredilecek iş kollarının pazar paylarının düşük seviyede kaldığı ve pazarda güçlü rakiplerin yer aldığı göz önüne alındığında, bildirilen işlemin rekabetçi bir endişe yaratmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (32) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 13. maddesinin üçüncü fıkrasında *"Teşebbüsler arasında rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olan ve bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, Kanun'un 4 üncü ve 5 inci maddeleri çerçevesinde de değerlendirilir."* ifadelerine yer verilmektedir. Bu hüküm kapsamında ortak girişim kurulması yoluyla ana teşebbüsler arasında koordinasyon oluşması riski değerlendirilmektedir. Bildirim konusu işlem sonrasında TRIMBLE'in başlıca tarım faaliyetleriyle ilgili tüm ürünlerini ortak girişime devredeceği, bu kapsamda AGCO ve ortak girişim ile yatay veya dikey örtüşme yaratan hiçbir işletmeyi kontrol etmeyeceği anlaşıldığından işlemin rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabilecek herhangi bir koordinasyon riski taşımadığı değerlendirilmektedir.
- (33) Dosya kapsamında yapılan değerlendirmeler neticesinde; işlem taraflarının pazar paylarının oldukça düşük seviyede olduğu, söz konusu pazarlarda güçlü rakiplerin yer aldığı, işlemin pazar kapama veya koordinasyon riski doğurmayacağı değerlendirilmiş, bu kapsamda bildirim konusu işlemin herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (34) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.